

Sygn. akt IV KK 222/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Matras

SSN Waldemar Płóciennik

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **D. H.**

skazanego wyrokiem łącznym

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 14 września 2022 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na korzyść skazanego od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w

Raciborzu z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II K 170/21,

1. uchyla zaskarżony wyrok łączny i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego;

2. kosztami procesu, w tym wydatkami postępowania kasacyjnego, obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II K 170/21 Sąd Rejonowy w Raciborzu połączył skazanemu D. H. kary jednostkowe pozbawienia

wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 8 lutego 2021 r. sygn. II K 423/20 (5 miesięcy) oraz Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 29 września 2020 r., sygn. V K 1155/20 (4 miesiące) i wymierzył mu w pkt I tego wyroku łącznego karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron powołany wyrok uprawomocnił się w dniu 17 września 2021 r.

Kasację od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu złożył Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości na korzyść skazanego, zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu wobec D. H. przez Sąd Rejonowy w Raciborzu w dniu 9 września 2021 r. wyroku łącznego o sygn. II K 170/21 w sytuacji, kiedy kwestia połączenia skazań na mocy tych samych orzeczeń, wydanych wobec tego samego skazanego została już wcześniej rozstrzygnięta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 8 marca 2021 r., sygn. V K 2015/20, który uprawomocnił się w dniu 24 sierpnia 2021 r., w związku z wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. X Ka 544/21. W konsekwencji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Wobec wyczerpującej argumentacji przedstawionej w uzasadnieniu przez skarżącego brak konieczności szerszego przytaczania w tym miejscu jej wywodów. Wskazać jedynie należy, co następuje.

Stosownie do treści art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone (*res iudicatae*) albo wcześniej wszczęte toczy się (*lis pendens*). Wskazana przeszkoda procesowa, ma pełne odniesienie do postępowań w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Warunkiem zachowania wymaganej w takim wypadku tożsamości podmiotowo-przedmiotowej, poza tą

samą osobą skazanego, jest to, aby prowadzone postępowania odnosiły się do tych samych wyroków jednostkowych, a więc orzeczeń obejmujących te same czyny tego samego skazanego. Na organie procesowym zaś spoczywa obowiązek rozważenia wystąpienia, określonych w art. 17 § 1 k.p.k., przesłanek warunkujących dopuszczalność postępowania karnego, na każdym etapie postępowania karnego, bez konieczności odsyłania do odpowiedniego stosowania przepisów wskazanych w art. 574 k.p.k. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2005 r., sygn. V KK 151/05).

Wobec D. H. zapadły dwa prawomocne wyroki łączne. Jako pierwszy został wydany przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie wyrok z dnia 8 marca 2021 r., sygn. V K 2015/20, w ramach którego Sąd ten połączył węzłem kary łącznej (pkt I wyroku łącznego) karę jednostkową (4 miesiące) pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 29 września 2020 r., sygn. V K 1155/20, z karą łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 17 marca 2020 r., II K 1054/19 (k. 91-92 akt II K 170/21). Po rozpoznania apelacji wniesionej od tego orzeczenia przez obrońcę skazanego D. H. sąd odwoławczy – Sąd Okręgowy w Warszawie – wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2021 r., sygn. X Ka 544/21, zmienił zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w ten sposób, że uchylił orzeczenie o karze łącznej z pkt. I i w to miejsce połączył karę łączną wymierzoną powołanym wyżej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Raciborzu z karami jednostkowymi orzeczonymi: wspomnianym wcześniej wyrokiem z dnia 29 września 2020 r., sygn. V K 1155/20 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 8 lutego 2021 r., sygn. II 423/20 (5 miesięcy pozbawienia wolności) i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

Jako drugi w niniejszej sprawie w kolejności zapadł powołany na wstępie i zaskarżony podlegającą rozpoznaniu kasacją wyrok łączny Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II K 170/21.

W świetle powołanych zastrzeżeń nie ulega wątpliwości, że w obu wyrokach łącznych objęto węzłem kary łącznej kary wymierzone tymi samymi wyrokami jednostkowymi, tj. wyrokiem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 29

września 2020 r., sygn. akt V K 1155/20 oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 8 lutego 2021 r., sygn. akt II K 423/20. Nie ma przy tym znaczenia, że wcześniejszy i prawomocny z dniem 24 sierpnia 2021 r. (data wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. akt X Ka 544/21) wyrok łączny obejmował również skazanie wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt II K 1054/19, na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, gdyż – jak to słusznie wywiódł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 czerwca 2020 r., V KK 414/19 – dla zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. nie jest konieczne, aby wydany później wyrok łączny obejmował karą łączną wszystkie te kary, które zostały orzeczone w wyrokach stanowiących podstawę orzeczenia kary łącznej w wydanym wcześniej wyroku łącznym.

Mając na względzie, że wobec tej samej osoby, skazanego D. H., zapadły dwa opisane wyżej prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kar łącznych objęto te same skazania (w sprawach: Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie o sygn. V KK 1155/55 i Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 8 lutego 2021 r. o sygn. II K 423/20), to jako oczywiste jawi się, że później wydany wyrok łączny Sądu Rejonowego w Raciborzu był dotknięty bezwzględnym uchybieniem przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. (powagą rzeczy osądzonej - art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.).

Trafnie też Prokurator Generalny określił kierunek wniesionej kasacji – na korzyść skazanego. Wynika to z oceny sytuacji prawnej skazanego, która bez wątplenia jest ukształtowana korzystniej w sytuacji pozostania w obrocie prawnym pierwszego chronologicznie wyroku łącznego i to pomimo orzeczenia nim kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności. Takie wnioskowanie wynika m.in. z porównania okresów pozostałych do odbycia kar, przy uwzględnieniu okresów kar już odbytych, w tym zaliczonych okresów rzeczywistego pozbawienia wolności. W przypadku pierwszego z wyroków łącznych po wykonaniu w dniu 16 maja 2021 r. całości kary łącznej roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt II K 1054/19, oraz uwzględnieniu mającego miejsce po tej dacie okresu rzeczywistego pozbawienia wolności do dnia wydania wyroku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie X

Ka 544/21 (24 sierpnia 2021 r.) D. H. pozostawała do odbycia kara pozbawienia wolności w rozmiarze niespełna 3 miesięcy. W wypadku wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Raciborzu w sprawie o sygn. II K 170/21 i orzeczeniu kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz zaliczeniu okresu wykonania kary w sprawie V K 1155/20 tj. od dnia 16 maja 2021 r. do dnia 9 września 2021 r. (pkt II zaskarżonego kasacją wyroku łącznego) pozostała do wykonania kara pozbawienia wolności kształtowałaby się w wymiarze ponad 4 miesięcy.

Uwzględniając całokształt przeprowadzonych wyżej rozważań, zgodnie z treścią art. 537 § 2 k.p.k. należało uchylić zaskarżony wyrok łączny Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 9 września 2021 r., sygn. akt II K 170/21 i umorzyć postępowanie. Wykonaniu podlegał będzie natomiast wyrok łączny z dnia 8 marca 2021 r., sygn. V K 2015/20, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 sierpnia 2021 r., sygn. X Ka 544/21 (wykonanie tego wyroku nastąpiło zresztą w dniu 16 listopada 2021 r. – k. 13 akt Sądu Najwyższego), nie utracił on bowiem mocy na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2021 r., II KK 419/20).

W myśl przepisu art. 626 § 1 k.p.k., przy uwzględnieniu charakteru wydanego orzeczenia następczego, rozstrzygnięto o kosztach procesu w przedmiocie wyroku łącznego, w tym wydatkach postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

[as]